

OSNOVE PRAVA EUROPSKE UNIJE

CIKLUS „ŠKOLA PRAVA EU”

HDTP, webinar 28.05.2021.

Doc. dr. sc. Melita Carević

Doc. dr. sc. Iva Savić

PLAN WEBINARA

- ❖ Izvori prava EU
- ❖ Institucije EU
- ❖ Zakonodavni postupak
- ❖ Ovlasti EU i država članica
- ❖ Online pretraživanje propisa i presuda Suda EU
- ❖ Nadređenost i izravni učinak prava EU

IZVORI PRAVA EU

IZVORI PRAVA EU – OSNOVNA PODJELA

- **Primarno pravo**
 - Osnivački ugovori – od prosinca 2009. Lisabonski ugovor (Ugovor o EU + Ugovor o funkcioniranju EU)
 - Povelja EU o temeljnim pravima
 - Opća načela prava
- **Sekundarno pravo**
 - akti koje donose institucije EU (uredbe, direktive, odluke, preporuke, mišljenja, smjernice, obavijesti, ...)
 - međunarodni sporazumi koje sklapa EU
- **Sudska praksa**

ČIME EU ODLUČUJE?

- **Pravno obvezujući akti:**
 - Uredbe (Regulations)
 - Direktive (Directives)
 - Odluke (Decisions)
- **Neobvezujući akti:**
 - Preporuke (Recommendations)
 - Mišljenja (Opinions)
 - Obavijesti (Notices)
 - Smjernice (Guidelines)

UREDBE

- Akti opće primjene koji obvezuju u cijelosti i izravno su primjenjivi u državama članicama
- Svrha: **ujednačavanje prava**
- **Zabrana prenošenja i objavljivanja u internom pravu**
 - Iznimka: ako sama uredba ne predviđa donošenje nacionalnih propisa za njezinu provedbu
- Obveza objavljivanja u SL
- Obveza obrazloženosti

DIREKTIVE

- Akti koji obvezuju svaku državu članicu kojoj su upućeni u pogledu rezultata koji se ima ostvariti, ali ostavljaju mogućnost izbora oblika i metode ostvarivanja rezultata
- Svrha: približavanje prava
- Zahtijevaju prenošenje u nacionalno pravo, ali mogu imati i izravne učinke – provedbeni/implementacijski rok
- Obveza objavljivanja u SL
- Obveza obrazloženosti

DIREKTIVE

- Potrebno razlikovati sljedeće vremenske odrednice:
 - donošenje direktive
 - objava u Službenom listu
 - stupanje na snagu
 - provedbeni (implementacijski rok) – rok u kojem je država članica obvezna donijeti mjere za provedbu direktive u nacionalno pravo
 - razdoblje nakon isteka implementacijskog roka
 - država odgovara za ispravno provođenje direktive
 - direktiva može proizvoditi izravni / neizravni učinak – pojedinci se mogu pozivati na subjektivna prava koja imaju na temelju direktive

PRAVNO OBVEZUJUĆI AKTI - PRIMJERI

Uredba

- Uredba 1371/2007 o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu > izravna primjena
- Uredba 76/2014 o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu > provedbene mjere

Direktiva

- Direktiva 2016/681 o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela

Odluka

- Odluka Komisije 2011/26 o ovlaštenju država članica da donesu određena odstupanja u skladu s Direktivom 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o kopnenom prijevozu opasnih tvari

DIREKTIVE

- Direktiva 2016/681 o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela

Članak 18. - **Prenošenje**

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 25. svibnja 2018. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kad države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji šalju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 22. - **Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

PRAVNO NEOBVEZUJUĆI AKTI - PRIMJERI

Preporuka

- PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2020/648 od 13. svibnja 2020. o vaučerima koji se nude turistima i putnicima kao alternativa povratu novca za otkazane paket aranžmane i usluge prijevoza u kontekstu pandemije bolesti COVID-19

Mišljenje

- Razne vrste, donose ih razna tijela (Ekonomski i socijalni odbor, Nezavisni odvjetnik itd.)

Obavijest (*notice*)

- Obavijest Komisije – Smjernice* za tumačenje Uredbe (EZ) 1008/2008 (Pravila o vlasništvu i kontroli nad zračnim prijevoznicima EU) **interpretative guidelines*
- Obavijest Komisije – Smjernice za tumačenje Uredbe 261/2004 o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima (...) > ranija sudska praksa

MEĐUNARODNI SPORAZUMI

- EU ima pravnu osobnost
- EU može sklopiti međunarodni sporazum u svim područjima u kojima ima interne ovlasti
- U nekim pitanjima, vanjska ovlast EU je isključiva (*exclusive*) – npr. Trgovinski sporazumi
- Sporazum na temelju mandata Vijeća pregovara Europska komisija (ili Visoka povjerenica za vanjsku politiku u ZVSP); sklapa ga ili samo Vijeće ili Vijeće i Parlament zajedno

INSTITUCIJE EU

INSTITUCIJE

***Europska
komisija***

***Europski
parlament***

***Vijeće EU
(Vijeće
ministara)***

***Europsko
vijeće***

Sud EU

***Revizorski
sud***

***Europska
središnja
banka***

***Europska
investicijska
banka***

***Odbor
regija***

***Gospodarski
i socijalni
odbor***

***Agencije,
pomoćna
tijela...***

INSTITUCIJE EU – EUROPSKA KOMISIJA

- Čl. 17(1) EU: “Komisija će promicati opći interes Unije i poduzimati odgovarajuće inicijative u tu svrhu.”
- Uloga:
 - Pravo zakonodavne inicijative – pokretač EU integracije
 - Kontrola poštivanja prava EU (“čuvarica Ugovora”)
 - Predstavlja EU na međunarodnoj sceni - pregovarač međunarodnih sporazuma
- 27 Povjerenika izabranih na 5 godina, neovisni > svaki povjerenik na čelu jedne ili više glavnih uprava (*Directorate General*, skr. DG)
- Predsjednica Europske komisije - Ursula von der Leyen
 - Glavna uprava „MOVE” – mobilnost i promet (Henrik Hololei)

INSTITUCIJE — VIJEĆE MINISTARA (VIJEĆE/VIJEĆE EUROPSKE UNIJE)

- Uloga: središnje tijelo s pravom odlučivanja u EU (zakonodavna funkcija)
- Zastupa interese država članica
- Sastav: 1 predstavnik iz svake DČ-e na ministarskoj razini (npr. GAC, Ecofin)
- Predsjedništvo: rotiranje svakih 6 mjeseci (trenutno Portugal)
- Rad u odborima (COREPER)
- Glasanje u Vijeću:
 - a) kvalificiranom većinom — standardna metoda odlučivanja (80% zakonodavstva EU)
55% država članica (u praksi 15 od 27 DČ), 65% stanovništva
 - b) običnom većinom
 - c) jednoglasno

INSTITUCIJE — EUROPSKO VIJEĆE

- Sastanak na vrhu (“summit”)
- Definira razvojne i opće političke smjernice EU
- Šefovi država i vlada DČ-a
- Sastaje se barem dvaput godišnje (u praksi 4 puta godišnje)
- Čl. 15(2) EU: “Europsko vijeće se sastoji od šefova država ili vlada DČ-a zajedno sa svojim Predsjednikom i Predsjednikom Komisije. Visoki predstavnik Unije za vanjsku i sigurnosnu politiku sudjelovat će u radu Europskog vijeća.”
- Nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona: formalno postaje institucija - ovlašteno na donošenje pravno obvezujućih odluka
- Predsjednik Europskog vijeća: Charles Michel

INSTITUCIJE — EUROPSKI PARLAMENT

- Uz Vijeće ministara, zakonodavno tijelo EU
- Demokratski nadzor nad institucijama EU
- Proračunske ovlasti (dijeli s Vijećem ministara)
- Izbor svakih 5 godina, po nacionalnim kvotama za zastupnike
- Zastupnici grupirani po stranačkoj, a ne nacionalnoj pripadnosti
- 705 zastupnika, RH bira 12
- Predsjednik: David Sassoli

ZAKONODAVNI POSTUPAK

REDOVNI ZAKONODAVNI POSTUPAK

- Uređen člankom 294. UFEU-a, osnovni postupak odlučivanja u EU
- **Europska komisija – pravo zakonodavne inicijative**
 - izrađuje prijedloge propisa i provodi studije učinaka propisa
- **prijedlog Komisije u istom tekstu trebaju prihvatiti Vijeće ministara i Europski parlament**
 - Vijeće ministara odlučuje kvalificiranom većinom
 - Europski parlament odlučuje običnom većinom
 - predviđena do tri čitanja akta

INSTITUCIJE – SUD EU

- Uloga:
 - Nadzor nad primjenom prava EU
 - Tumačenje prava EU
 - Neposredno – razvoj prava EU
- Sjedište u Luksemburgu. *Treba ga razlikovati od Europskog suda za ljudska prava (dio Vijeća Europe, sjedište u Strasbourgu)*
- Struktura:
 - Sud > po jedan sudac iz svake države članice + 11 nezavisnih odvjetnika
 - Opći sud > dva suca iz svake države članice

OVLASTI EU

O ČEMU EU MOŽE ODLUČIVATI?

- Načelo dodijeljenih ovlasti
 - EU može odlučivati samo o onim pitanjima za koja su je ovlastile države članice;
 - svaki akt mora imati pravni temelj
- Vrste ovlasti EU:
 - a) Isključive ovlasti
 - b) Podijeljene ovlasti
 - c) Komplementarne ovlasti

A) ISKLJUČIVE OVLASTI EU

- Samo Unija može usvojiti pravno obvezujuće norme
- Države članice izgubile su regulatorne ovlasti
- Države članice ne mogu urediti takvo pitanje čak ni ako ga EU nije uredila
- Države članice mogu donositi provedbene mjere ako to traži osnovni akt
- Po prvi put isključive ovlasti su taksativno nabrojane u Ugovoru iz Lisabona
- Članak 3 UFEU-a:
 - carinska unija
 - pravila o tržišnom natjecanju potrebna za funkcioniranje unutarnjeg tržišta
 - monetarna politika za euro države članice
 - očuvanje morskih bioloških resursa u okviru zajedničke ribarstvene politike
 - zajednička trgovinska politika
 - sklapanje nekih međunarodnih sporazuma

B) PODIJELJENE OVLASTI

- i Unija i države članice mogu urediti pitanje koje potpada pod podijeljene ovlasti pravno obvezujućim aktom
- većina podijeljenih ovlasti su **preemptorne** – jednom kad Unije regulira određeno područje, države članice ga više ne mogu samostalno donositi propise u tom području (*primjer: bespilotni zrakoplovi*)
- *načelo supsidijarnosti* – EU je ovlaštena regulirati ako je uređenje određenog pitanja nužno na EU razini, jer ga je nemoguće ili manje djelotvorno regulirati na nacionalnoj razini
- *načelo proporcionalnosti* – dozvoljeno je samo ono ograničenje ostalih interesa u pitanju koje je nužno

PODIJELJENE OVLASTI

- Članak 4. UFEU-a sadrži popis podijeljenih ovlasti (lista nije zatvorena)
 - (a) unutarnje tržište;
 - (b) socijalne politika za aspekte utvrđene u Ugovoru;
 - (c) ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija;
 - (d) poljoprivreda i ribarstvo, osim očuvanja morskih bioloških resursa;
 - (e) okoliš;
 - (f) zaštita potrošača;
 - (g) promet;
 - (h) transeuropske mreže;
 - (i) energetika;
 - (j) područje slobode, sigurnosti i pravde;
 - (k) zajednička briga za sigurnost u pitanjima javnog zdravstva, za aspekte utvrđene u Ugovoru.

C) KOMPLEMENTARNE OVLASTI

- EU ima ovlast samo podupirati, usklađivati ili dopunjavati djelovanja država
- akti Unije, usvojeni na temelju komplementarnih ovlasti ne mogu usklađivati zakone ili propise država članica
- Članak 6. UFEU-a
 - zaštita i poboljšanje zdravlja ljudi;
 - industrija;
 - kultura;
 - turizam;
 - obrazovanje, strukovno obrazovanje, mladi i sport;
 - civilna zaštita;
 - administrativna suradnja

PRAVNI TEMELJ - ODREDBA OSNIVAČKOG UGOVORA KOJA DODJELJUJE OVLAST EU

1. ○ njoj ovisi vrsta zakonodavnog postupka
2. ○ njoj ovisi način donošenja odluke unutar institucije
3. ○ njoj ovisi koju je vrstu akta institucija ovlaštena usvojiti

Čl. 114 – mjere kojima je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta > redovni zakonodavni postupak

Čl. 95 – zabrana diskriminacije za prijevoz unutar EU (različite cijene i različiti uvjeti prijevoza iste robe preko istih prometnih pravaca na temelju zemlje podrijetla ili odredišta te robe) > Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Gospodarskim i socijalnim odborom, utvrđuje pravila za provedbu odredaba stavka 1.

PRAVO EU I TRANSPORT(NO PRAVO)

**Pravni temelj za
donošenje zajedničkih
pravila, normi EU**

- V. preambule pojedinih transportnih propisa

Deregulatorni učinak

- Zabrana primjene pojedinih nacionalnih propisa (kad su u suprotnosti s pravom EU)

ZAJEDNIČKO UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAJEDNIČKA PROMETNA POLITIKA

- Osnivački ugovor, 1958., Poglavlje V – Promet
- Ugovor o funkcioniranju EU, 2002., Poglavlje VI – Promet, čl. 90-100.
- Razlikovanje kopnenog od pomorskog i zračnog prometa

„primjenjuju se..”

„...mogu propisati odgovarajuće odredbe..”

(Vijeće, odlučujući jednoglasno, može odlučiti hoće li se i u kojoj mjeri te u kojem postupku donijeti odgovarajuće mjere”)

- Suprostavljenoš DČ politikama EU

1. 167/73 FRENCH SEAMEN

2. 13/83 COMMON TRANSPORT POLICY

1. Odredbe poglavlja o prometu primjenjuju se i na pomorski i zračni promet
2. Opće odredbe Ugovora primjenjuju se i na promet dok to nije izričito isključeno (u poglavlju o prometu)

1. Vijeće je obvezano na usvajanje zajedničke prometne politike

KAKO PRONAĆI PRAVO EU?

TRAŽILICE PRAVA EU

- <https://curia.europa.eu/>
- <https://eur-lex.europa.eu/>

IZRAVNI UČINAK I NADREĐENOST PRAVA EU

UČINCI PRAVA EU

1. Sve odredbe prava EU mogu imati **izravni učinak**, pod uvjetom da su dovoljno **jasne, precizne i bezuvjetne**
2. **Cjelokupno pravo EU nadređeno je** nacionalnom pravu

Posljedica ovih dvaju načela u praksi jest da sud (ili drugo javno tijelo) mora izravno primijeniti europsko pravo, a ostaviti neprimjenjenim domaće pravo

“ZAJEDNICA PREDSTAVLJA NOVI PRAVNI POREDAK MEĐUNARODNOG PRAVA U ČIJU SU KORIST DRŽAVE OGRANIČILE, PREMDA U OGRANIČENIM PODRUČJIMA, SVOJA SUVERENA PRAVA I ČIJI SU SUBJEKTI NE SAMO DRŽAVE ČLANICE NEGO I NJIHOVI DRŽAVLJANI.

IZ TOGA SLIJEDI DA PRAVO ZAJEDNICE, NEOVISNO O ZAKONODAVSTVU DRŽAVA ČLANICA, UZ TO ŠTO PROPISUJE OBVEZE ZA POJEDINCE, TAKOĐER IM DAJE I PRAVA KOJA POSTAJU DIJELOM NJIHOVOG PRAVNOG NASLJEĐA.

TA PRAVA NE NASTAJU SAMO KAD JE NJIHOVO OSTVARIVANJE IZRIČITO PROPISANO UGOVOROM, NEGO I NA TEMELJU OBVEZA KOJE UGOVOR NA JASNO ODREĐEN NAČIN POSTAVLJA KAKO POJEDINCIMA TAKO I DRŽAVAMA ČLANICAMA I INSTITUCIJAMA ZAJEDNICE

Slučaj „van Gend en Loos” –
izravni učinak prava EU

IZRAVNI UČINAK

- Izravni učinak prava EU znači da se pojedinci (fizičke i pravne osobe) mogu izravno pozvati na pravo EU pred nacionalnim sudovima
- test izravnog učinka provodi se za svaku odredbu prava EU zasebno (za velik broj njih test je već proveo Sud EU)
- Da bi odredba prava EU imala izravni učinak, ona mora biti jasna, precizna i bezuvjetna
 - odredba je jasna ako je iz nje jasno:
 - tko je nositelj prava
 - koji je sadržaj tog prava
 - tko je nositelj obveze
- Neke odredbe prava EU mogu imati izravni učinak u vertikalnim situacijama (odnos pojedinac-država), a neke i u vertikalnim i horizontalnim situacijama (odnos pojedinca-pojedinca)
 - Navedeno ovisi o vrsti pravnog izvora i o tekstu pojedine odredbe
- Odredbe Ugovora i uredbi mogu imati izravni horizontalni i vertikalni učinak, a odredbe direktiva samo izravni vertikalni učinak (i to tek nakon isteka implementacijskog roka)

IZRAVNI UČINAK – PRIMJER 1

Uredba 261/2004

Članak 5.

U slučaju otkazivanja leta, dotični putnici: [...]

(c) imaju pravo na odštetu od strane stvarnog zračnog prijevoznika u skladu s člankom 7. [...]

Članak 7.

1. Pozivanjem na ovaj članak, putnici ostvaruju pravo na odštetu u iznosu od:

(a) 250 EUR za sve letove dužine 1 500 km ili kraće;

(b) 400 EUR za sve letove unutar Zajednice, duže od 1 500 km i za sve druge letove dužine između 1 500 km i 3 500 km;

(c) 600 EUR za sve letove koji ne spadaju pod točke (a) ili (b).

U određivanju udaljenosti, kao baza se uzima mjesto odredišta na koje će, zbog uskraćivanja
ukrcaja ili otkazivanja leta, putnici stići s određenim vremenskim zakašnjenjem u odnosu na vrijeme
dolaska predviđenim redom letenja

UREDBA 261/2004

Članak 17.

Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću do 1. siječnja 2007. o provedbi i rezultatima ove Uredbe, posebno što se tiče:

- broja slučajeva odbijanja ukrcaja na let i otkazivanja letova,
- mogućeg proširenja područja primjene ove Uredbe na putnike koji imaju ugovor s prijevoznikom Zajednice ili imaju rezervaciju za let koji čini dio „paket ture” na koji se primjenjuje Direktiva 90/314/EEZ i koji polaze iz zračne luke u trećoj zemlji i lete do zračne luke u državi članici, na letovima koje ne izvode zračni prijevoznici Zajednice,
- moguću reviziju visine iznosa odštete iz članka 7. stavka 1.

Tamo gdje je to potrebno, izvješće treba upotpuniti zakonskim prijedlozima.

IZRAVNI UČINAK – PRIMJER2

UREDBA (EZ) br. 1370/2007 o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika

- Čl. 1.

„Svrha ove Uredbe je određivanje kako, u skladu s pravilima zakonodavstva Zajednice, nadležna tijela mogu djelovati u području javnog prijevoza putnika da bi zajamčila pružanje usluga od općeg interesa koje su, između ostalog, brojnije, sigurnije, kvalitetnije ili pružene uz niži trošak od onih koje bi samo tržište moglo ponuditi.

S tim ciljem ova Uredba utvrđuje uvjete po kojima nadležna tijela, prilikom određivanja obveza obavljanja javnih usluga ili njihovog ugovaranja, operaterima javnih usluga nadoknađuju nastale troškove i/ili dodjeljuju isključiva prava u zamjenu za ispunjavanje obveza obavljanja javnih usluga.

- Čl. 6

„Sve naknade vezane uz opća pravila ili uz Ugovor o javnim uslugama trebaju biti u skladu s odredbama iz članka 4., bez obzira na to kako je ugovor dodijeljen. Sve naknade, bilo koje prirode, vezane uz ugovore o javnim uslugama koji su sklopljeni izravno u skladu s člankom 5. stavcima 2., 4., 5. ili 6., odnosno vezane uz opća pravila, također trebaju biti u skladu s odredbama utvrđenim u Prilogu.”

NADREĐENOST PRAVA EU – PREDMET 6/64 COSTA PROTIV ENEL-A

- „Ugrađivanje odredaba koje potječu iz Zajednice u pravo svake države članice i općenito tekst i duh Ugovora posljedično **uskraćuju** državama članicama mogućnost da pred pravnim poretom koji su prihvatile na temelju reciprociteta daju prednost **naknadnoj jednostranoj mjeri**. Takva mjera stoga ne može biti protivna tom pravnom sustavu.
- **Izvršna snaga prava Zajednice ne može se razlikovati** od jedne države do druge zbog pridržavanja naknadnog nacionalnog zakonodavstva, a da to ne ugrozi ostvarenje ciljeva Ugovora iz članka 5. stavka 2. i dovede do diskriminacije zabranjene člankom 7.
- Obveze preuzete Ugovorom o osnivanju Zajednice ne bi bile **bezuvjetne već samo uvjetne**, kada bi ih se moglo dovesti u pitanje budućim zakonodavnim aktima potpisnica.
- Iz svega navedenog slijedi da nacionalne odredbe, bez obzira na to kako su formulirane, **ne mogu imati prvenstvo nad pravom koje proizlazi iz Ugovora**, koji je autonoman izvor prava, zbog njegove posebne i originalne prirode, a da pri tome to pravo ne izgubi svoj karakter prava Zajednice i da se pri tome ne dovede u pitanje sam pravni temelj Zajednice.”

POS LJEDICE NAČELA NADREĐENOSTI – PREDMET 106/77

SIMMENTHAL

- U predmetu Simmenthal Sud EU je razjasnio da nadređenost europskog prava zahtijeva od nacionalnog suda da u sporu primijeni normu europskog prava ako ona ispunjava uvjete da bude izravno primijenjena, čak i ako to podrazumijeva istodobnu neprimjenu suprotne nacionalne norme. Za to nije potrebno odobrenje nacionalnog ustavnog suda.
- 22. Shodno tome, svaka odredba nacionalnog pravnog poretka i svaka zakonodavna, administrativna ili sudska praksa koja bi umanjivala učinkovitost prava Zajednice time što uskraćuje sudu nadležnom za primjenu tog prava ovlast da već u samom trenutku te primjene učini sve što je nužno da ostavi po strani nacionalne zakonodavne odredbe koje bi mogle spriječiti puni učinak pravnih pravila Zajednice, bila bi nespojiva sa zahtjevima koji čine samu bit prava Zajednice.
- 23. Takav bi bio slučaj kad bi, u situaciji u kojoj postoji sukob između odredbe prava Zajednice i kasnijeg nacionalnog zakona, rješenje takvog sukoba bilo rezervirano za **tijelo s vlastitom diskrecijom odlučivanja**, različito od suda koji je pozvan primijeniti pravo Zajednice, čak i ako bi prepreka punoj učinkovitosti tog prava bila samo privremene naravi.
- 24. Prema tome, na prvo pitanje treba odgovoriti da nacionalni sudac koji u okviru svoje nadležnosti mora primijeniti odredbe prava Zajednice ima dužnost osigurati puni učinak tih pravnih pravila **ostavljajući na vlastitu inicijativu neprimijenjenom, ukoliko smatra da je to potrebno, svaku suprotnu odredbu nacionalnog prava**, čak i ako je ona donesena kasnije, bez potrebe da zatraži ili čeka prethodno stavljanje izvan snage te odredbe kroz zakonodavni ili bilo koji drugi postupak predviđen ustavom.”

HVALA NA PAŽNJI!

HRVATSKO
DRUŠTVO
ZA TRANSPORTNO
PRAVO
*Croatian
Transport
Law
Association*

mcarevic@pravo.hr

isavic@pravo.hr